

PROMENADI-PORI KAUPUNKIKESKUSTAPROJEKTI 2000

PROMENADI-PORI

KAUPUNKIKESKUSTAPROJEKTI 2000

KAUPUNKIKESKUSTAPROJEKTITYÖRYHMÄ 01.11.1994
PORIN KAUPUNGINHALLITUS 06.03.1995

projektin vetäjä
puh. 02-6211 601
valokuvat
kansi

Olavi Mäkelä
Telefax 02-6211 607
Matti Juutilainen
Nina Rintala/
Mainostoimisto Rientola Oy

painopaikka
ISSN
ISBN

Nelostuote Oy, PORI
0358-576X
931-9050-10-1

PORIN KAUPUNGINSUUNNITTELUSARJA C42/1994

ALKUSANAT

Porin kaupunki on allekirjoittanut Euroopan kaupunkien sopimuksen kohti kestävästä kehitystä Tanskan Ålborgissa Euroopan kestävästä kehityksen kaupungit-kokouksessa 27.5.1994. Konsensusjulistus sisältää mm. seuraavat ohjelmakohdat:

Kestävän maankäytön mallit

Me kaupungit, tunnustamme tehokkaan maankäytön ja kehityssuunnitelmien merkityksen, kun paikallisviranomaiset arvioivat kaikkien suunnitelmien ympäristövaikutuksia. Meidän tulisi hyödyntää korkeita asukastiheyksiä luomalla tehokkaita julkisen liikenteen ja energianjakelun verkostoja, mutta samalla muistaen inhimillinen aspekti kehityksessä. Uusissa ydinkeskustoja ja lähiöitä koskevissa kaavoissa tulee pyrkiä suunnittelemaan toiminnot niin, että liikkumisen tarvetta voidaan vähentää. Tasa-arvoisen alueellisen keskinäisen riippuvuuden periaatteen tulee antaa meille mahdollisuudet tasapainottaa kaupunkien ja maaseudun välistä virtaa ja estää se, että kaupungit yksinomaan riistävät maaseudun resursseja.

Kestävän kaupunkiliikenteen mallit

Me kaupungit, pyrimme helpottamaan liikkumista paikasta toiseen ja ylläpitämään yhteiskunnallista hyvinvointia ja kaupunkimaista elämäntyyliä sekä samalla vähentämään kuljetuksia. Tiedämme, että kestävästä kaupungin ehdottomana edellytyksenä on vähentää liikkumisen ulkoista pakkoa ja lopettaa moottoroitujen ajoneuvojen tarpeettoman käytön tukeminen. Priorisoimme ympäristön kannalta mielekkään liikkumisen muotoja (erityisesti liikkumista jalan, pyöräilyä ja joukko-liikennettä) ja keskitämme suunnittelumme näiden liikkumismuotojen edistämiseen. Yksityisautoilun tarkoitus tulisi olla kaupunkioiloissa toissijaisesti helpottaa pääsyä palvelujen ääreen ja tukea kaupungin taloudellisia toimintoja.

Porin kaupunginvaltuuston kesäkuussa 1993 hyväksymän Pori 2000-ohjelman julistus kuuluu:

Oikean rytmin Porin, Satakunnan pääkaupungin toiminta-ajatukseksi on kestävästä kehityksen periaatetta toteuttaen turvata asukkailleen hyvän elämän edellytykset, luoda yrittämiselle kilpailukykyinen toimintaympäristö sekä hyödyntää kansainvälistymistä.

Poria vuonna 2000 kuvaillaan mm. seuraavasti:

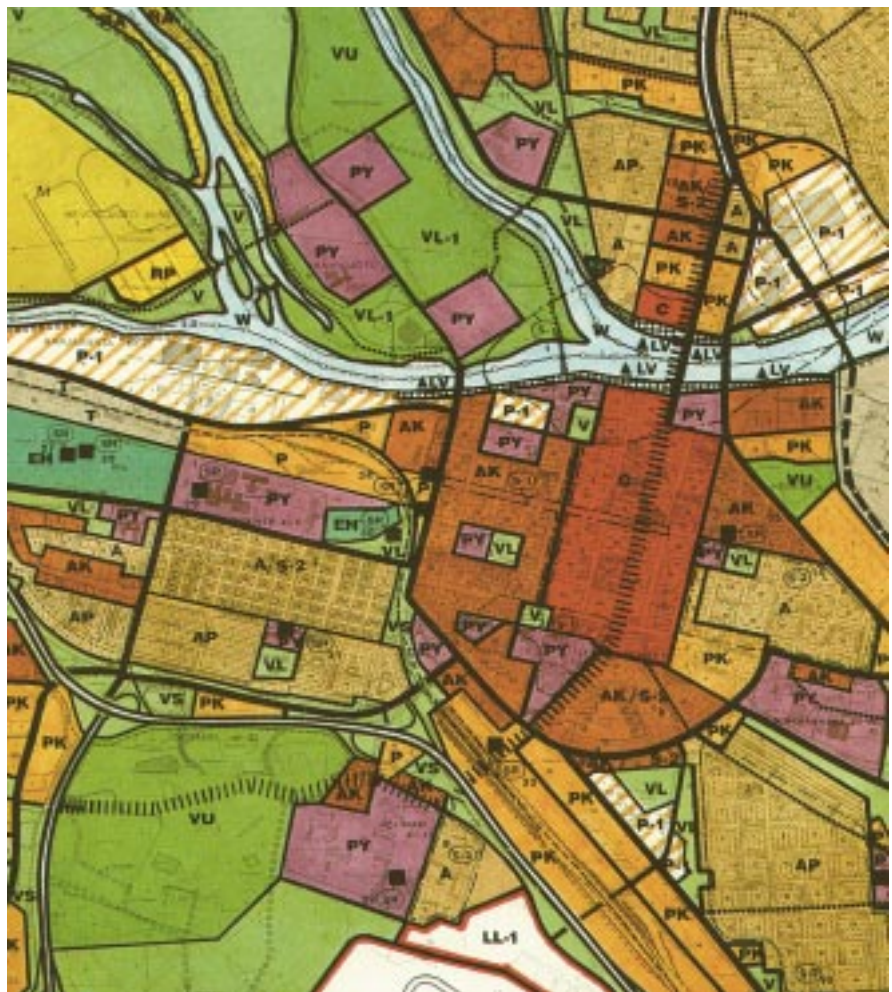
Ympäristön tila on kohentunut. Porissa on viihtyisä asuin ympäristö. Kaupunkirakenne on tiivistynyt, mutta tarjoaa mahdollisuudet myös maaseutumaiseen asumiseen. Tonttivaranto ja ympäristötekniikka vastaavat ajan tarpeita ja vaatimuksia. Kävelykeskusta on kaupan, palveluiden, matkailun ja erilaisten tapahtumien keskipiste.

Porin vetovoima on kohentunut.

Porin kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 1993 laaja-alaisen kaa-voitusprojektin jälkeen Maa-Porin osayleiskaavan 1993, jonka päätee-ma on kaupunkikeskustan kehittäminen.

Kaupunginhallituksen käynnistämä kaupunkikeskusta-projekti on joh-donmukaista jatkoa kehittämisstrategialle, joka toteuttaa Ålborgin so-pimusta, Pori 2000-ohjelmaa ja Maa-Porin osayleiskaavaa. Kaikkiin porilaisiin talouksiin jaettiin vuoden 1994 alussa tiedote, joka kertoo Porin ja erityisesti kaupunkikeskustan kehittämisperiaatteista. Näin osal-taan on varmistettu, että kaikilla kuntalaisilla ja eri intressipiireillä on mahdollisuus saada tietoa ja osallistua paikalliseen pää-töksentekoprosessiin.

Kaupunkikeskusta-projekti toteuttaa edellä kuvatuissa ohjelmissa ja suunnitelmissa määritellyjä tavoitteita ja päämääriä. Projektiraportti on edelleen enemmän ohjelmaluontoinen kuin suunnitelma. Laajaa toimin-nallista ja ympäristökokonaisuutta on jäsennelty osiin, joiden toteutus etenee hankekohtaisten suunnitelmien kautta.

OTE MAA-PORIN OSAYLEISKAAVASTA 1993

Kaupunkikeskustan kevyenliikenteen pääakseli, johon joukkoliikenne, pysäköinti-alueet ja keskikaupungin palvelut tulee joustavasti liittää.

YLEISKUVAUS

Porin kaupunkikeskustaa on kehitetty johdonmukaisesti. Autoistumisen kasvaessa tehtiin 1970-luvulla laaja selvitys- ja suunnittelutyö ja päätökset suuntaviivoista, joiden pohjalta edetään. Kaupunkikeskustan liikenneverkon jäsentely noudattaa edelleen valittuja periaatteita.

Ratkaiseva osa kaupunkikeskustan kehittämistä oli Yrjönkadun osan osoittaminen ennakkoluulottomalla tavalla kävelykaduksi. Kävelykadun asemakaava vahvistettiin 1977. Vihkiäiset olivat samana vuonna ja kävelykadun toteuttaminen asteittain aloitettiin välittömästi. Porin ydinkeskustaa koskeva laaja asemakaava vahvistui pitkän valmistelun jälkeen vuonna 1986. Siinä määriteltiin kaupan ja pysäköinnin varaukset, joihin kytkeytyivät käytännön toimintamallit.

Yritystoiminnan kehitys Porin kaupunkikeskustassa oli ripeätä 1980-luvun lopulle asti. Kaupan suuret yksiköt keskittyivät kävelykadun eteläpäähen. Julkisen ulkotilan, yritysten ja keskusta-asumisen kehitys on kulkenut verrattain tasaisesti rinta rinnan.

Kaupunkikeskustan säilyttäminen elävänä, viihtyisyyden ja palvelujen parantaminen ovat uudella tavalla nousseet esiin eri syistä. Kaupunkikeskustan väkiluku on pitkällä aikavälillä ollut taantuva. Porin kaupunkiteollisuuden monet menetykset ovat merkinneet työpaikkojen ratkaisevaa vähenemistä. Kaupan yksiköiden kasvaminen ja pyrkimys sijoittua keskustojen ulkopuolelle hyvien henkilöautoyhteysien varaan asettaa kaupunkikeskustojen palvelut vaikean kilpailutilanteen eteen. Kaupunkikeskustan kilpailuvaltit kuten monipuolisuus, viihtyisyys ja saavutettavuus eri liikkumistavoilla on tarpeen virittää tasolle, joka houkuttelee asukkaita, yrityksiä, asiakkaita ja matkailijoita.

Kaupunkikeskustan kehittäminen on perinteisesti ollut kaupungin taholta voittopuolisesti teknillisluonteista, toiminnan puitteiden luomista. Nykyisessä tilanteessa kaupunkikeskustan kehittämistyötä on johdonmukaista jatkaa eri toimijaosapuolien yhteistyönä. Tähän joukkoon kuuluvat yrittäjät, palvelujen tuottajat ja niiden käyttäjät, julkisten tilojen ja yksityisten tilojen haltijat sekä suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon osapuolet. Toimivan kaupunkikeskustan olennaisimmat puolet ovat kannattava liiketoiminta ja monipuolinen, viihtyisä oleskelu- ja asuinympäristö. Toimenpiteiden yhdensuuntaistamiseksi on tarpeen sopia yhteisistä päämääristä.

Pori on Satakunnan pääkaupunki. Porin kaupunkikeskusta on porilaisten ja koko maakunnan väen kokoontumispaikka, joka tarjoaa monipuoliset palvelut ja viihtyisän ympäristön.

Promenadi-Porissa toiminta ja ympäristö muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden. Kumpaakin kehitetään päämääränä kaupunkimiljööltään korkeatasoinen ja toimiva kaupunkikeskusta. Porin kaupunkikeskustaa voimistetaan kaupankäynnin, kulttuurin, urheilun, vapaa-ajanvieton, huvittelun, matkailun ja myös hallinnon keskuksena. Kaupunkimiljöön omaleimaisia ja arvokkaita elementtejä korostetaan. Niihin kuuluvat sekä luonnonympäristön että rakennetun ympäristön vaalittavat kohteet, joita ovat mm. Kokemäenjoki, Luotojen suistomaa, Isomäen metsä ja toisaalta jokirannan vanha kaupunkiteollisuus, empire-Pori, sillat, ruutukaava-alue ja puutalokorttelit, ristikkäispuistot sekä lukuisat arvokkaat rakennukset.

Kaupunkikeskustan toimivuuden kulmakivi on eri liikennemuotojen ja liikkumistavan vaihtamisen sujuvuus. Se koskee ensisijaisesti henkilöliikennettä ja palvelujen saavutettavuutta, mutta myös tavaraliikennettä ja huoltoa. Porin kaupunkikeskustaa kehitetään siihen suuntaan, että kevyen liikenteen sisääntuloväylät, joukkoliikenne ja tehokkaasti opastetut henkilöautojen pysäköintialueet syöttävät kävelykeskustaa, jota laajennetaan korostaen viihtyisyyttä jalankulkijan ympäristönä. Kaupunkikeskustan irrallisia elementtejä kurotaan yhteen ja sen toimimattomien osien uuskäytölle luodaan parhaat puitteet.

Promenadi-Pori on monivivahteinen kokonaisuus, joka elää vuorokauden, viikon, vuodenaikojen ja erilaisten tapahtumien ja tempausten mukaan. Erilaisten elämäntyylien edustajat kokevat kaupunkiympäristön omasta näkökulmastaan. On kysymys monimutkaisesta vuorovaikutuksesta, jossa arvojen ja elämäntyylien kohtaaminen tuottaa ristiriitoja. Ristiriitojen ratkaiseminen edellyttää avointa ja luovaa yhteistyötä. Toimintojen ja kaupunkiympäristön kehittämiseen kuuluvatkin kiinteästi tiedottaminen, opastus, markkinointi, kunnossapito ja valvonta. Siisteys, puhtaus, eheys ja turvallisuus ovat olennaisia viihtyisän kaupunkiympäristön tekijöitä.

Promenadi-Poria toteutetaan paikan identiteetistä lähtien. Siihen kuuluvat kaupunkiluonto, julkiset tilat ja rakennukset mutta myös ihmiset ja se jälki, jonka he ovat jättäneet asumisen, työelämän ja vapaa-ajanvieton kautta.

Promenadi-Porin johtoteema on Porttaali. Se on kaupunkiakseli, joka yhdistää omaleimaisimmat ja tärkeimmät ympäristökokonaisuudet ja palvelut toisiinsa uudella tavalla korostaen kaupunkimiljöön ja kaupunkikulttuurin merkitystä.

Porttaali tavoittelee uutta tapaa kokea kaupunki - kokonaisvaltaisemmin ja monipuolisemmin. Asuminen, työ ja vapaa-aika eivät ole enää yhtä eriytyneitä. Kaupunkikeskusta on tivoli, jossa toiminnot eriytyvät ja sekoittuvat tukemaan toisiaan.

Porttaali on johtoteema, joka auttaa hallitsemaan Porin kaupunkikeskustaa Satakunnan pääkaupunkina, mutta myös pienten toimenpiteiden yksityiskohtia. Muodostuu tukevampi pohja eri osapuolille tehdä päätöksiä, koska johtoteema tarkoittaa sitoutumista pidemmän aikavälin toimenpiteiden sarjaan. Panostaminen kaupunkikeskustaan merkitsee keskittämistä ja kestäväää kehitystä.

Porttaali vahvistaa ydinkeskustan kevyen liikenteen virtaa. Joukkoliikenne ja hyvin opastettu henkilöautoliikenne syöttävät sitä. Se kytkee toisiinsa kaupan suuret yksiköt, jotka toimivat autoliikenteen varassa muodostaen automarket-akselin. Näin ydinkeskustan kanssa kilpailevat yksiköt on liitetty samaan kokonaisuuteen. Kaupunkiakseli on kohtauspaikkojen sarja, jonka toimintaa tukee helppotajuinen, selkeä opastus.

Porttaalilla on helposti tunnistettavia ominaisuuksia. Se tunnistetaan lähestyttäessä valtateiltä, lentoasemalta, rautatieasemalta, linja-autoasemalta, mutta myös yksityiskohdiltaan se ilmentää omaleimaisuuttaan. Riittäväillä symboleilla osoitetaan kaupunkiakselin päät, pohjoisessa Vaasantien ympyrän ja etelässä vt 8:n kohtaaminen sekä myös paikka, jossa Porttaali alittaa valtatie 2 ja ratapihan.

Porin suurimmat asuinalueet sijaitsevat kaupunkikeskustasta itään ja lännessä Vähärauman, Meri-Porin suunnassa. Molemmista suunnista kaupunkikeskustaan syöttävät hyvät kevyen liikenteen yhteydet. Myös asuntoalueita palveleva joukkoliikenteen ja autoliikenteen syöttö Promenadi-Poriin pysäköinti- ja terminaalialueineen toimii selkeän opastuksen varassa välttämättä turhaa liikennettä. Jalkautuminen Porttaalille ei edellytä turhaa kaupunkikeskustan läpiajoa. Liikkumistavan joustava vaihtaminen on Porin kaupunkikeskustan valtti.

Promenadi-Porin ja kaupunkiakselin jäsentämiseksi tarkastellaan kokonaisuutta pienempinä toiminnallisina ja ympäristöllisinä kokonaisuuksina, joiden kautta edetään toimenpiteisiin. Aluksi käsitellään johtoteemaa Porttaalia, ja sen jälkeen muita osakokonaisuuksia.

1 PORTTAALI

Promenadi-Porin valtimo on Porttaali. Se on korkeatasoisesti toteutettua jalankulkijan mittakaavan ympäristöä. Porttaalia pitkin kuljetaan jalan, polkupyörällä ja kaupunkikeskustajunalla. Rinnalla kulkee paikoitellen henkilöautoliikenteen ja joukkoliikenteen väyliä, mutta silloinkin kevyen liikenteen ympäristö on otettu korostetusti huomioon. Kaupunkiakselin varrella on aukioita ja puistomaisia osia, jotka on tarkoitettu oleskeluun ja virkistykseen.

Porttaali on akseli, joka yhdistää Porin kaupunkikeskustan palvelut helposti hallittavan reitin varteen. Reitin selkeyttä korostavat yhdenmukaiset materiaalit, värit ja valot eri yksityiskohdissa sekä reitin oma symbolikieli.

Kaupunkikeskustan palvelut, tapahtumat, tempaukset ja eri kohteet opastetaan Porttaalilta käsin ja myös toisinpäin. Samoin siirtyminen eri liikkumistavoista Porttaalin kulkijoiksi opastetaan tehokkaalla pysäköinnin ohjauksella, joukkoliikenteen pysäkeillä ja terminaaleilla ja taas myös toisinpäin.

Promenadi-Pori on Satakunnan pääkaupungin sydän. Porttaali on sen tärkein kohtaamispaikka - siellä nähdään ja tullaan nähdyiksi.

TOIMENPITEET:

Porttaalin yksityiskohdat: materiaalit, värit, valot, kalusteet, katokset, istutukset, opastus, mainokset

Porttaalia pitkin kulkeva joukkoliikenne, sähköjuna ja Porttaalin yhteydet joukkoliikenteen pysäkeille, terminaaleihin ja pysäköintialueille

Porttaalin liikenteen erottelu, eri käyttäjäryhmät, lieveilmiöt

Porttaalin järjestys, valvonta, huolto

2

YDINKESKUSTA-CITY

Porin City on toiminnallinen kokemus. Sitä ilmentää ensisijaisesti kaupankäynti, ostaminen ja myyminen. Siellä vietetään vapaa-aikaa aktiivisesti osallistuen kaupunkielämään. Istutaan kahvilassa, ravintolassa ja seurustellaan. Kaupunkikeskusta on monen työpaikka siihen kuuluvine matkoineen ja taukoineen. Keskusta-asumisella on palveluhakuinen luonne.

Kaupunkikeskusta ydin on luonteeltaan keskittynyt. Sillä on päätepiirteen luonne. Tyypillistä on liikkumismuodon vaihtaminen.

Ydinkeskusta on tärkeä kohtauspaikka, jonne tullaan näyttäytymään, seuraamaan kaupunkielämää, osallistumaan tapahtumiin, esiintymään. Kohtauspaikan luonne korostuu nuorison kanssakäymisessä.

Ydinkeskustan luonne vaihtelee poikkeuksellisessa mitassa vuorokauden-, viikon-, vuodenaikojen mukaan. Ympäristö on luonteeltaan keinotekoinen ja sirpaleinen, mikä korostuu öiseen aikaan. Ydinkeskusta on erilaisten elämäntyylien näyttämö eri aikoina. Toimintojen keskittäminen ja elämäntyylien kohtaaminen synnyttävät lieveilmiöitä, jotka tiedostetaan. Ydinkeskusta ympäristönä täyttää elämäntyylien vaatimukset.

Ydinkeskustassa Porttaali kulkee pitkin Yrjönkatua.

TOIMENPITEET:

Porttaalin osuuden tori - Mikonkatu Itäpuisto ja Liisankatu toteuttaminen

torin moninaiskäytön lisääminen, pintamateriaalit, kalusteet, istutukset
esiintymislava torille ja Itäpuistoon

Porttaali välillä tori-Eteläranta, katutilan parantaminen ja vihertäminen

Porttaalin katetut osat ja korttelien sisätilat kaupunkitilana ja yhteyksinä

Porttaalin palvelujen avaaminen kadulle, esim. halli, tavaratalot, putiikit

rakennusten sisäänkäyntien ja julkisivujen ehostaminen

julkisen ulkotilan viihtyisyys, puhtaus, eheys

tapahtumat, tempaukset, taide

markkinointi, tiedotus, opastus, järjestys, turvallisuus, valvonta

osapuolten kehitystyön tehostaminen, Porttaalin toiminnallistaminen

liikennemuotojen suhteet, kävelykeskustan laajentaminen, pysäköinti, pysäkit, terminaalit

3

JOKI-PORI

Joki-Pori on luonteeltaan esteettinen kokemus. Siellä yhdistyy monia elementtejä. Luonto ja kaupunki kohtaavat. Vesi, arvokkaat vanhat rakennukset, rakennetut puistot ja oleskelualueet luovat elämisen kehykset. Jokisilloilla on moniselitteinen merkitys.

Joki-Porissa luonnonmaisema ja kaupunki tapahtumineen ovat yhtä aikaa läsnä. Se on Porttaalin kiehtovin kohde, erityisesti matkailijaa ajatellen.

Luotojen alueelle keskittyy erilaista viherympäristöön liittyvää toimintaa ja tapahtumia: näyttelyalueita, luontopolkuja, leikki- ja ulkoilualueita, vihertietokeskus.

Joki-Porissa yhdistyvät perinteet, kulttuuri ja hallintopalvelut. Suuret tapahtumat jazzfestivaalit, messut, näyttelyt, esitykset, jokitapahtumat ja tivolit leimaavat aluetta aika ajoin, jolloin tilapäiset rakenteet muuttavat ympäristön.

Kokemäenjoki on vesireitti, joka tarjoaa monet mahdollisuudet liikkumiseen ja virkistykseen. Kaupunki joelta koettuna on samankaltainen elämys kuin toisinpäin. Joki-Pori on vesilläolon, uimisen, auringonoton, rantaelämän kesämaailmaa, joka talveksi kokee täydellisen muutoksen.

Joki-Porin ilmeeseen kuuluvat myös työpaikat ja asuminen. Vanhoissa arvokkaissa jokirannan teollisuusrakennuksissa työpaikat ovat rajujen muutosten jälkeen nuoria. Asumisella on kuin palautumana viime vuosisadalta jälleen tietynlainen luksusluonne.

Joki-Porissa toiminnan ja ympäristön suhde on virkistävä. Vuodenajat ja tapahtumat asettavat vaatimuksia, joiden seurauksena pysyvien ja tilapäisten olosuhteiden ero on valtava. Tapahtumat onnistuvat osapuolten joustavalla yhteistyöllä, joka syntyy kaupunkielämän monimuotoisuuden ymmärtämisestä.

Porttaali kulkee ydinkeskustasta Joki-Poriin pitkin Yrjönkatua ja Porin Siltaa, joilta Eteläranta ja Pohjoisranta erkanevat kohti Luotoja.

TOIMENPITEET:

jokisillat Eteläranta - Kirjurinluoto - Pohjoisranta, Kirjurinluoto -Pormestarinluodon koulu

Etelärannan ja Pohjoisrannan katutilan ja ympäristön parantaminen

Luotojen 30000 hengen areena, katsomo, estradi kulkuteineen ja huoltojärjestelyineen

Porin sillan ja Yrjönkadun jalankulkijan ympäristön parantaminen

pienvenesatamat, jokilaivalaiturit ym. veneilyyn liittyvät palvelut kuntoon

opastus, tiedotus, markkinointi

ympäristön vaaliminen, arvokkaan asuin- ja teollisuusrakennuskannan toiminnallinen kehittäminen palvelu, asuin- ja yrityskäyttöön osapuolten yhteistyönä

KOULUTUSKESKUS-9. KAUPUNGINOSA

Rautatienpuistokatu yhdistää matkakeskuksen ydinkeskustaan. Rautatienpuistokatu on leveä puistokatu, jonka itäpuolella on aravien asuntoalue ja länsipuolella koulujen keskittymä. Molemmat alueet ovat toiminnallisesti eriytyneitä ja sekoittumisen taso ainakin korttelien sisällä on alhainen.

Aravien alueella ja koulukeskuksen alueella on kaupunkikuvallisia ja -rakenteellisia ominaisarvoja, jotka antavat miellyttävän esteettisen kokemuksen. Alueilla on selkeä kokonaishahmo, jota korostaa toiminnallinen erikoistuminen.

Rautatienpuistokadun elämä rytmittyy pitkälti koulujen mukaan lukukausien ja kesälomien vaihteluna ja koulu- ja työmatkojen, väli-, ruoka- ja hyppyntien toistumisena. Eri-ikäisten kaupunkilaisten määrä katukuvassa vaihtelee nopeatempoisesti. Aravien alueen asumista leimaa lähiömäinen luonne huolimatta sijainnista kaupunkikeskustan sisällä.

Rautatienpuistokadun varren koulukeskuksella ja aravien asutokortteleilla on käyttötarkoituksesta lähtevä sisäänpäinkääntymisen tarve. Porttaali palveleekin sulkeutumisen tarvetta, vaikka se on ensisijaisesti miellyttävä kulkureitti.

Porttaali parantaa mahdollisuuksia koulukeskuksen tilojen moninaiskäyttöön. Siihen yhtyy henkilöauto- ja joukkoliikenne tavalla, joka tukee toimintoja mutta korostaa kevyen liikenteen asemaa.

TOIMENPITEET:

katutilan rytmittäminen tilasarjaksi

torimaiset alueet, istutukset, kalusteet ym. koululaisten ja aravien asukkaiden ympäristönä

joukkoliikenteen yhteydet koulukeskukseen

koulukeskuksen rakennusten ja ulkotilojen moninaiskäyttö, tapahtuma- ja kokoustilat, juhlasalit, kenttien käyttö esim. pysäköintiin, liikuntaan, tempauksiin

toimintojen, palvelujen avaaminen Porttaalille päin

opastus, tiedotus

aravien asuinympäristön parantaminen ja palvelujen kehittäminen Porttaalin varressa

5

MATKAKESKUS

Matkakeskus on liikenteellinen ja kaupunkirakenteellinen solmukohta. Porttaali kulkee ratapihan ja valtatie 2 alta yhdistäen Tiilimäen ja Isomäen kaupunginosat ydinkeskustaan.

Matkakeskuksen kohdalla kytkeytyvät lentoasema ja rautatieasema Porttaaliin. Linja-autoreitit kulkevat matkakeskuksen kautta. Matkakeskus tarjoaa laajat pysäköintialueet ja terminaali-alueet ihmisten ja tavarantoiminnan siirtymistä varten. Matkakeskus on Porttaalin portti maailmalle.

Matkakeskuksella on suuri merkitys siinä, millainen ensivaikutelma kaupunkikeskustasta syntyy. Porttaali ohjaa haluttujen palvelujen luo ja ilmentää turvallisuutta, viihtyisyyttä ja siisteyttä.

Matkakeskus on eri liikennemuotojen ja ihmisten kohtaamispaikka. Matkakeskuksen alue tarjoaa monipuoliset palvelut ja viihtyisän ympäristön

TOIMENPITEET:

rautatieasema matkakeskuksena

joukkoliikenteen palvelujen keskittäminen

matkakeskukseen liittyvät palvelut, huoltorakennukset ja ulkotilat

ajoneuvoliikenteen järjestelyt, pysäköinti- ja terminaali-alueet

ratapihan alitus ja valtatie 2 alitus

Porttaalin ja matkakeskuksen ympäristön korkeatasoinen toteutus, korostaen turvallisuutta, valoisuutta, siisteyttä

rautatie- ym. joukkoliikenteeseen ja matkailuun liittyvän yritystoiminnan kehittäminen ja yhteistyö

opastus, tiedotus, markkinointi

6

TIILIMÄKI

Tiilimäki on toiminnallisesti erikoistunut terveystalvelujen keskittymä. Alueella toimii keskussairaala ja terveydenhoitoon erikoistuneita oppilaitoksia. Diakonialaitoksen alue on kuin pienoiskaupunki.

Tiilimäen toimintoja rytmittävät työssäkäynnin, koulunkäynnin, vierailujen toistuvat kuviot. Liikenne sairaala-alueen ympäristössä on vilkasta, samat tapahtumaketjut kertaantuvat.

Toimintojen luonteen takia sekoittumisen taso on alhainen ja niihin liittyy oma sisäänpääntymisen tarve. Tiilimäen asuntokortteleita leimaa myönteisessä mielessä lähiömäisyys, vaikka ne sijaitsevatkin keskustan tuntumassa.

Porttaali yhdistää Tiilimäen matkakeskuksen kautta keskustaan ja Isonmäen urheilukeskukseen. Porttaalia pitkin rautatieasemalta on viiden korttelin matka sairaalan ovelle. Porttaali kulkee terveydenhoito-oppilaitoksen edestä urheilustadionille.

Tiilimäen terveystalvelut, oppilaitokset ja Isonmäen urheilukeskuksen talvelut ja massatapahtumat asettavat Porttaalille Tiilimäen kohdalla erityisiä vaatimuksia. Porttaali ottaa vastaan tapahtumien mukaan rytmittyvät yleisövirrat.

TOIMENPITEET:

Porttaalin toteuttaminen korkeatasoisena ympäristönä matkakeskukseen ja stadionille

suurten palveluyksiköiden sisäänkäyntien avaaminen Porttaalille päin rytmittämään katutilaa etapeiksi

liikennemuotojen erottelu

joukkoliikenteen talvelut suuriin palvelu- ja työpaikkakeskittymiin ja Porttaaliin nähden

läpikulkuliikenteen ympäristöhaittojen minimointi

opastus, tiedotus

URHEILUKESKUS-ISOMÄKI

Isomäessä yhdistyvät kaupungin keskusta ja luonto. Isomäki on aktiivisen liikunnan ja kilpailutapahtumien suorituspaikka ja näyttämö. Suurikokoisissa halleissa, kentillä sekä maastossa järjestetään myös messuja, leirejä ja monia muita yleisötapahtumia. Isomäkeen liittyvä metsäalue on välittömin yhteys kaupunkikeskustasta luontoon. Alueella on tärkeä merkitys kaupunkiasukkaiden viihtymiselle.

Isomäen toimintaa ryhmittävät erilaiset toistuvat tapahtumat vuodenaikojen mukaan vaihdellen. Suuret yleisömassat siirtyvät lyhyessä ajassa alueelle ja sieltä pois. Eri liikennemuodot on eroteltu toisistaan. Joukkoliikenteen palvelut ja henkilöautoliikenne terminaali- ja paikoitusalueineen on ratkaistu niin, että osa monitoimikentistä toimii myös pysäköintialueina. Rakennusten ja alueen käyttöä leimaa joustavuus. Osa Isomäen alueesta on tapahtumien ja vieläpä usean päällekkäisen tapahtuman aikana normaalissa käytössä. Tilojen ja alueiden käyttöaste on korkea ja tilaisuuksien järjestelyt, rakenteet, varastointi, käsittely, liikkuminen ja opastus on rutiininomaista. Korkea käyttöaste ja tehokkuus leimaavat ilmiänsä ja maisemaa.

Porttaali kulkee urheilukeskuksen alueen halki stadionin, Karhuhallin ja tekojääradan eteläpuolelta. Se lähentää Isomäen aluetta kaupungin keskusta ja syöttää tehokkaasti jalankulkijat ja pyöräilijät alueelle. Porttaali on sekä joustava liikenneväylä että korkeatasoista jalankulkijan ja pyöräilijän ympäristöä, joka paikoittain avautuu aukioiksi ja puistomaisiksi alueiksi. Torimaiset alueet jäsentävät Isomäen saavutettavuuden kannalta hallittaviin ja miellyttäviin osiin toimien samalla tapahtumien kokoontumisalueina.

Porttaali yhdistää uudella tavalla urheilutapahtumat porilaiseen kaupunkikulttuuriin. Matkakeskuksen kautta Isomäki liittyy ydinkeskustaan ja urheilukeskuksen tapahtumat antavat ilmettä ja elävöittävät kaupunkikuvaan erilaisten tunnelmaa nostattavien tempausten ja kannattajien kulkueiden muodossa. Porttaali parantaa myös 9. kaupunginosan koulukeskuksen mahdollisuuksia käyttää Isomäen palveluja. Valtatien 8 kohdalla Porttaalin merkiksi nousee maamerkki, symboli, joka osoittaa sisäänkäynnin Promenadi-Poriin.

TOIMENPITEET:

Urheilukeskuksen yleissuunnitelma ja käyttö tarkistetaan mm. seuraavien asioiden osalta.

liikennejärjestelyt: liikennemuotojen tehokas erottelu, liikenteen sujuvuuden parantaminen, jäähallin ja maauimalan edustan liikennejärjestelyjen parantaminen, pysyvät pysäköinti- ja terminaali-alueet ja niiden täydentäminen monitoimikentillä, opastuksen parantaminen

maankäyttö: uuden jäähallin paikan ja valtatie 8 varren alueiden arviointi, liikuntapaikkojen ja messutoiminnan, sekä niihin liittyvän elinkeinotoiminnan varaukset

ympäristön parantaminen: Porttaalin rytmittäminen tilasarjaksi, aukioiksi, puistoiksi, torimaisiksi alueiksi, jotka jäsentävät palveluja, esimerkkeinä stadionin, jäähallin ja Karjuhallin sekä maauimalan edustat, valtatie 8 kohdalle maamerkki osoittamaan kaupunkiakselin pään, rakennetun ympäristön vihermaiseman parantaminen ja liittäminen metsäalueen luonnonmaisemaan ja ulkoiluverkostoon

toiminta: koordinoidaan tehokkaasti moninaiskäytön mahdollisuudet, lähtökohtana tavanomaisten toimintojen korkea käyttöaste, markkinointia, tiedotusta ja opastusta tehostetaan saavutettavuuden, järjestyksen ja turvallisuuden parantamiseksi ja valvonnan helpottamiseksi

Joki-Porin kautta Porttaali yhdistää sen ydinkeskustaan, joka kurottautuu pohjoiseen. Kokemäenjoen ympäristö on kaupunkikeskustan tärkeä elementti. Kävelysillat yhdistävät Luotojen kautta Isosannan ja ydinkeskustan monipuolisten palvelujen kehäksi.

Isosanta on huomattava kaupunkikeskustan voimavara. Samalla kun Porttaalin varteen Isosannan puistokadun kummallekin puolelle keskittyvät Pohjoisen Maa-Porin palvelut, levittäytyvät Joki-Porin kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut Kokemäenjoen pohjoisrannalle. Isosannan palvelut monipuolisuudessaan lähenevät ydinkeskustaa.

Isosannan alueella korostuu toiminnan ja ympäristön yhteenkuuluvuus. Luonnonelementit, korkeatasoinen säilytettävä rakennettu ympäristö ja nykyaikaisen kaupunkikeskustan toiminnat muodostavat omaleimaisen sekä porilaisia että vieraita viihdyttävän kokonaisuuden.

Porttaalin osoittaa Siltapuistokadun akselin päässä keskellä liikenneympyrää maamerkki ilmentäen Promenadi-Porin rajaa.

TOIMENPITEET:

arvokkaan rakennuskannan vaaliminen, tuki ja yhteistyö

vanhan kaupunkiteollisuuden uskäytön edistäminen

keskusta-asumisen ja yritystoiminnan tukeminen, kaupunkiteollisuuden tukeminen ympäristöhaittoja vähentäen

ympäristön parantaminen suuria yleisömääriä, kansanjuhlia, markkinoita, messuja silmällä pitäen

Vaasantien ja Siltapuistokadun-Valajankadun liikennejärjestelyjen parantaminen

Porttaalin toteuttaminen Siltapuistokadulla ja maamerkki päätteeksi liikenneympyrään

kiinteistönomistajien, yrittäjien ja kaupungin yhteistyön tehostaminen

jokisiltojen toteuttaminen Pohjoisranta - Kirjurinluoto - Eteläranta, Pormestarinluoto - Kirjurinluoto ja Pohjoisrannan katutilan, ranta-alueiden, laituriin ym. varusteiden parantaminen

YHTEENVETO

Promenadi-Porin ja Porttaalin periaatteiden toteuttaminen etenee suurelta osalta tavanomaisena kaupungin kehittämistyönä, suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon ketjuna. Osa toimenpiteistä on jo vireillä tai voidaan käynnistää välittömästi. On kysymys jatkuvasta prosessista. Promenadi-Pori ja Porttaali ovat asioita, jotka voivat edetä pieninkin askelin yhdistävän strategian ja johtoteeman varassa.

Osa hankekohtaisesta toteutuksesta etenee jo hyvää vauhtia. Joen pohjoispuolella vanhan arvokkaan kaupunkirakenteen kaavalliset ratkaisut ovat toteutettavissa, ja kiinteistöjen omistajat ja yrittäjät tekevät aktiivista kehitystyötä. Jokirannan toiminnallistaminen uusien siltojen myötä on käynnissä. Etelärannan kaavallisia ja toiminnallisia ratkaisuja työstetään. Luotojen kehittämistä suuria yleisötilaisuuksia silmälläpitäen valmistele kaupunginjohtajan asettama työryhmä. Yrjönkadun jalankulkijaympäristön laajentamisesta on valmiita suunnitelmia. Tärkeimpiä kohteita ovat Itäpuisto ja tori ympäristöineen. Ratapihan ja valtatie alitus on mukana uutena asiana valtatie 2 yleissuunnitelman tarkistustyössä, joka on parhaillaan vireillä. Rautatieaseman merkitys matkakeskuksena kasvaa näiden järjestelyjen myötä. Myös linja-autoaseman seudun suunnittelun valmiutta pyritään kohottamaan. Isomäen aluevarausten tarkistustarve on ilmeinen ja myös ympäristön laatuun on panostettava. Alustavaa valmistelutyötä on tehty.

Toiminnan ja ympäristön suhde alueittain vaihtelee. Joki-Porin ympäristö on korkeatasoinen ja Luotojen viherympäristöä parannetaan jatkuvasti mittavilla toimenpiteillä. Toiminnallisuus rajoittuu kuitenkin pitkälle lyhytaikaisten tapahtumien varaan. Myös kaupunkikeskustassa kävelykadulla ulkoiset puitteet monipuolisemmalle toiminnalle ovat olemassa. Isomäen alueella pitää toiminnallisuuden ohella keskittyä ympäristöasioihin.

Kaupunkikeskustan kehittämistyössä osapuolia on paljon ja arvoasetelmat ovat toisinaan ristiriitaisia. Luovan ja avoimen yhteistyön vaatimus on suuri. Promenadi-Porin ja Porttaalin toteuttamisessa nousevat esiin ainakin seuraavat laajemmat yhteistyökohteet, jotka on eritelty alueellisiin projekteihin ja hankkeisiin.

ALUEELLISET PROJEKTI

Ydinkeskusta

Kaupallisen keskustan toiminnallistamisprojekti 1995-1999

Painotus: Kaupankäynti, viihtyisä ympäristö

Projektin johtaminen ja toteutus:

Kaupunkikeskusta-projektityöryhmä,

Yrittäjät, kiinteistönomistajat, kaupunki 1995-1999

Isomäki-urheilukeskus

Urheilupuiston kehittämissuunnitelma 1995

Painotus: Liikunta, urheilu, ulkoilu, oleskelu luonnossa

Projektin johtaminen ja toteutus:

Projektityöryhmä 1995-1999

Joki-Pori

Kirjurinluoto-Raatimiehenluoto kehittämissuunnitelma 1995

Painotus: Vapaa-ajanvietto, huvittelu, virkistys

Projektin johtaminen ja toteutus:

Projektityöryhmä, toteutus 1995-1999

HANKKEET

Ratapihan ja valtatie 2 alitus

Alikäytäväsuunnitelma 1995

Projektin johtaminen ja toteutus:

Kaupunki, VR ja TL, toteutus 1996-1999

Vanhojen teollisuustilojen ja suojeltavien asuinrakennusten uuskäytön edistäminen

Projektin johtaminen ja toteutus:

Kiinteistönomistajat ja yrittäjät, toteutus 1995-1999

Porttaalin toiminnallistaminen ja miljööän parantaminen

Projektin johtaminen ja toteutus:

Projektiryhmä,

Osa-alueittainen toteutus vaiheittain toimenpiteiden ketjuna, ensimmäisenä

Itäpuisto, toteutus 1995-1996 ja Siltapuistokadun pään liikennejärjestelyt

1995-1996

PROMENADI-PORI

KAUPUNKIKESKUSTAPROJEKTI 2000

